Lietas arhīva Nr. A42-00753-24/8
ECLI:LV:ADRJRIT:2024:1220.A420255323.16.S

Administratīvā rajona tiesa
Rīgas tiesu nams
SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā
Rīgā 2024.gada 20.decembrī

Tiesa šādā sastāvā: tiesnese Dace Grabovska,
piedaloties pieteicējam /pers. A/ un atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Valsts policijas pilnvarotajai pārstāvei /pers. B/,
atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. A/ pieteikumu daļā par Valsts policijas faktiskās rīcības par pieteicēja personas datu apstrādi, pieteicēja personiskās brīvības un tiesību uz taisnīgu tiesu ierobežošanu, atzīšanu par prettiesisku un pienākuma uzlikšanu Valsts policijai atlīdzināt pieteicējam nodarītos materiālos zaudējumus un nemantisko kaitējumu 1000,45 euro.

Aprakstošā daļa

[1] 2023.gada 12.septembrī pieteicējs /pers. A/ ieradās Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Rīgas Austrumu pārvaldē pie Valsts policijas /amats/ /pers. C/, lai sniegtu paskaidrojumu resoriskās pārbaudes ietvaros.

Uzskatot, ka paskaidrojumu sniegšanas laikā notikusi Valsts policijas darbinieku prettiesiska pieteicēja personas datu apstrāde, pieteicēja personiskās brīvības un tiesību uz taisnīgu tiesu ierobežošana, pieteicējs 2023.gada 14.septembrī vērsās ar iesniegumu (lietas 21.-23.lapa) Iekšlietu ministrijā, Valsts policijā un Augstākajā tiesā.

Iesniegumā lūgts informēt pieteicēju, kādām vajadzībām un kāda procesa ietvaros Valsts policijas darbinieki apstrādā pieteicēja sensitīvos ar veselību saistītos personas datus, atzīt par prettiesisku Valsts policijas faktisko rīcību par pieteicēja personas datu apstrādi un pieteicēja personiskās brīvības un tiesību uz taisnīgu tiesu ierobežošanu, kā arī atlīdzināt materiālos zaudējumus un nemantisko kaitējumu 1000,45 euro.

Valsts policija 2023.gada 6.oktobrī sniedza pieteicējam atbildi Nr.20/CAnos/60264 (lietas 10.-11.lapa), kurā norādīts turpmāk minētais.

[1.1] Konkrētajā gadījumā nav konstatējams pieteicēja personas datu (t.sk., veselības datu) apstrādes prettiesiskums, jo veiktās aptaujas (jautājumu) nolūks par pieteicēja veselības stāvokli bija tikai un vienīgi, lai novērtētu pieteicēja veselības stāvokli un saprastu, vai nepastāv pamats Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta izsaukšanai, un lai pieteicējs droši varētu doties atpakaļ uz mājām Olainē, līdz ar ko aptauja (jautājumi) veikta pieteicēja vitālu interešu aizsardzības nolūkos un iegūtā informācija nekur nav tikusi fiksēta, t.sk., netika atspoguļota resoriskās pārbaudes materiālos.

Papildus norādīts, ka pieteicējs izvēlējās sniegt paskaidrojumus klātienē.

[1.2] Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulā (ES) 2016/679 (2016.gada 27.aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) un Fizisko personu datu apstrādes likumā noteikto par datu apstrādi nevar tikt uzskatīti Valsts policijas amatpersonu uzdoti jautājumi par pieteicēja veselības stāvokli nolūkā saprast, vai nepastāv pamats Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta izsaukšanai, iegūto informāciju (atbildes) tālāk nefiksējot un neuzglabājot, proti, nav notikusi personas datu vākšana, reģistrācija, organizēšana, strukturēšana, glabāšana, pielāgošana vai pārveidošana, atgūšana, aplūkošana, izmantošana, izpaušana, nosūtot, izplatot vai citādi darot tos pieejamus.

Par veselības datiem uzskatāma informācija, piemēram, par medicīnisko analīžu rezultātiem, ziņas par asins grupu, par noteiktajām diagnozēm un ārstēšanu, proti, medicīniska rakstura dati.

Pieteicējam uzdotie jautājumi par veselības stāvokli, un viņa sniegtās atbildes, noliedzot jebkādas veselības problēmas un medikamentu lietošanu, nav uzskatāmi par veselības datiem.

[1.3] Tā kā nav konstatējama prettiesiska faktiskā rīcība, nav vērtējams jautājums par mantisko zaudējumu un nemantiskā kaitējuma atlīdzināšanu.

[2] Pieteicējs vērsās ar pieteikumu tiesā (lietas 6.-9.lapa). Pieteikumā tiktāl, cik tas attiecas uz Valsts policiju, norādīts turpmāk minētais.

[2.1] Pieteicējs telefoniski tika izsaukts uz iecirkni, kur Valsts policijas darbiniece /pers. C/ paziņoja, ka notiek resoriskā pārbaude, un, aizbildinoties ar Senāta sūdzībām, mēģināja uzzināt no pieteicēja informāciju par viņa kā procesa dalībnieka vai viņa tiesvedībā esošajām tiesu lietām.

Pieteicējs norāda, ka /pers. C/ pēc rakstiska lūguma tika nomainīta, bet cits Valsts policijas darbinieks /pers. D/ pieteicējam uzdeva jautājumus par viņa veselības stāvokli un dienas kārtību, kad un kāpēc pieteicējs bijis pie ārsta, vai slimo un lieto kādas zāles un kādas tieši zāles, par ko pieteicējs darbiniekus arī detalizēti informēja.

/pers. C/ pēc tam pieteicēju brīdināja, lai neraksta nekādus procesuālus dokumentus, un ap plkst.12.00 vairs pieteicēju neierobežoja, gan neapmierinot pieteicēja lūgumu saņemt resoriskās pārbaudes materiālus rakstveidā. Uz pieteicēja lūgumu rakstveidā fiksēt sarunas saturu, Valsts policijas darbinieks /pers. D/ paskaidroja, ka viņiem tas neesot vajadzīgs, viņi ir amatpersonas, kuras nekad nemelo un varot atbildēt par saviem vārdiem.

[2.2] Materiālos zaudējumus 500,45 euro Valsts policija pieteicējam nodarīja ar to, ka tās darbinieku veiktās pieteicēja personiskās brīvības prettiesiskas ierobežošanas dēļ pieteicējam vajadzēja zaudēt vismaz piecas stundas laika, kuras varētu pavadīt lietderīgāk – divas stundas prasīja ceļš uz iecirkni, vienu stundu pieteicējs pavadīja iecirknī, divas stundas prasīja ceļš no iecirkņa, tātad laika zaudējumi novērtējami 5x110 euro/h=500 euro. Turklāt pieteicējam vajadzēja pirkt vilciena biļeti par 0,45 euro.

Nodarītais nemantiskais kaitējums saistīts ar pieteicēja personas datu (tostarp sensitīvu, medicīnisku) prettiesisku apstrādi, personiskās brīvības un tiesību uz taisnīgu tiesu ierobežošanu, informācijas nesniegšanu, ņemot vērā pieteicēja personību, kurš daudz ieguldījis tiesību uz personas datu aizsardzību, personisko brīvību un taisnīgu tiesu aizstāvēšanā un tiesību sistēmas pilnveidošanā, tiesībsargājošo iestāžu darbinieku korupcijas novēršanā

Latvijā.

[2.3] Valsts policijas atbilde ir nepatiesa, jo pieteicējs Valsts policijas darbiniekam /pers. D/ neteica, ka no Olaines bija braucis ar vilcienu un ka varētu doties atpakaļ uz mājām Olainē, un nemaz nedevās atpakaļ uz mājām Olainē.

Vēstulē apgalvots, ka pieteicējs pats vēlējies doties uz iecirkni, lai gan patiesībā pieteicēju uz turieni izsauca Valsts policijas darbiniece ar pavēsti, kaut arī pieteicējs būtu varējis visus neskaidros jautājumus izskaidrot telefoniski vai pa e-pastu, vai klātienē iecirknī, kam Valsts policijas darbiniece nepiekrita.

Atbildi prettiesiski gatavojis Valsts policijas darbinieks, kas pēc pieteicēja lūguma šajā procesā pirms tam jau ir nomainīts.

Atbildē nekas nav minēts, ka Valsts policijas darbinieki neļāva pieteicējam iepazīties ar resoriskās pārbaudes materiāliem, nepamatoti prasīja samaksu par lietas materiālu kopijām.

[3] Valsts policija tiesai iesniegtajos paskaidrojumos (lietas 42.-43.lapa) pieteicēja pieteikumu neatzīst pilnībā, pamatojoties uz 2023.gada 6.oktobrī sniegto atbildi pieteicējam.

[4] Tiesas sēdē pieteicējs nolasīja pieteikumu un 2024.gada 7.oktobra rakstveida paskaidrojumus un lūgumu grozīt pieteikuma priekšmetu, lūdzot atlīdzināt mantiskos zaudējumus 500,45 euro apmērā un nemantisko kaitējumu 5500 euro apmērā par tiesvedības lietu materiālu un nolēmumu ar fizisko personu datiem padarīšanu pieejamu nepiederošām personām, pārkāpjot likuma ,,Par tiesu varu" 3.[1] nodaļas datu apstrādes apmēra noteikumus. Tādējādi pieteicējs uzskata, ka ar prettiesisku personas datu apstrādi, personiskās brīvības ierobežošanu, informācijas atklātības un tiesību uz taisnīgu tiesu aizskārumu atbildētājs pieteicējam nodarījis materiālos zaudējumus un nemantisko kaitējumu.

Materiālos zaudējumus 500,45 euro apmērā Valsts policija pieteicējam nodarīja ar to, ka Valsts policijas darbinieku veiktās pieteicēja personiskās brīvības prettiesiskas ierobežošanas dēļ pieteicējam vajadzēja zaudēt vismaz piecas stundas laika, kuras varētu pavadīt lietderīgāk – divas stundas pieteicējam prasīja ceļš uz Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Austrumu iecirkni, vienu stundu pieteicējs pavadīja Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Austrumu iecirknī, divas stundas pieteicējam prasīja ceļš no Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Austrumu iecirkņa, tātad laika zaudējumi novērtējami 5x100 euro/h=500 euro. Turklāt pieteicējam vajadzēja pirkt vilciena biļeti par 0,45 euro, lai ar vilcienu aizbrauktu uz Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Austrumu iecirkņa.

Daļā par materiālajiem zaudējumiem atlīdzinājuma prasījuma pamatā ir paša atbildētāja izveidotā tiesību sistēma, kurā administratīvajā procesā, kāds ir arī šajā lietā, visām procesuālajām personām, kuras procesa virzītājs izsauc ar pavēsti ne pēc šo personu iniciatīvas un brīdinot par negatīvām sekām neierašanās gadījumā, tiek apmaksāta ierašanās uz izsaukuma vietu, kā arī atlīdzināti negūtie ienākumi, piemēram, Ministru kabineta 2004.gada 31.augusta noteikumi Nr.748 ,,Noteikumi par atlīdzības izmaksu lieciniekam, tulkam un ekspertam administratīvajā procesā tiesā".

Pieteicējs paskaidro, ka šī nav pirmā reize, kad atbildētāja tiesvedības fizisko personu datu apstrādātājs procesuāli neparedzētā kārtībā iesniedz nepamatotas, aizskarošas, izaicinošas, kaitinošas, Valsts policijas kompetencē neesošas sūdzības Valsts policijai, tādējādi atbildētājs izrāda necieņu pret tiesu varu, personas datu aizsardzības normām, traucē pieteicējam un Valsts policijas darbiniekiem pildīt savus tiešos darba pienākumus, tiesībnihilistiski prettiesiski mēģina ierobežot un ietekmēt pieteicēja un pieteicēja tiesvedībā esošo lietu dalībnieku tiesības uz taisnīgu tiesu.

Atbildētāja pieteicējam nodarītais nemantiskais kaitējums radies no pieteicēja personas datu (tostarp sensitīvu, medicīnisku) prettiesiskas apstrādes, personiskās brīvības un tiesību uz taisnīgu tiesu ierobežošanas, informācijas nesniegšanas, ņemot vērā pieteicēja personību, kurš daudz ieguldījis tiesību uz personas datu aizsardzību, personisko brīvību un taisnīgu tiesu aizstāvēšanā un tiesību sistēmas pilnveidošanā, tiesībsargājošo iestāžu darbinieku korupcijas novēršanā Latvijā.

Tiesas debašu laikā pieteicējs izteica brīdinājumu tiesai, norādot, ka var pārņemt izskatāmo lietu savā tiesvedībā, tiesas sēdes laikā identificējot sevi kā tiesu/tiesnesi, uzdodot savus sagatavotos dokumentus kā tiesas/tiesneša sagatavotus (lietas 15.-20.lapa; 24.lapa).

[5] Tiesas sēdē Valsts policijas pārstāve pieteikumu neatzina, pamatojoties uz rakstveida paskaidrojumos norādīto, papildus paskaidrojot, ka policijā pieteicēja sensitīvo datu, kas skar viņa veselības stāvokli, apstrāde nav notikusi, ka policijai nav jāfiksē visas sarunas, ka Valsts policijas inspektors apvaicājies par pieteicēja veselības stāvokli un lietotajiem medikamentiem, lai saprastu, vai ir nepieciešams izsaukt neatliekamo medicīnisko palīdzību, jo viņam pieteicēja uzvedība likās neierasta, jocīga, nav notikusi personas sensitīvo datu apstrāde, informācija nekur netika reģistrēta, apkopota, šāda pieteicēja datu apstrāde policijas iecirknī nav notikusi. Iecirknī pieteicējam izskaidrots, kā viņš var iegūt ierobežotas pieejamības informāciju, kas ir resoriskās pārbaudes materiāli, bet pieteicējs nav rakstveidā lūdzis to izsniegt.

Motīvu daļa

[6] Izskatot pieteicēja lūgumu par pieteikuma grozījumiem, tiesa tos pieņēma un nolēma grozīt pieteikumu daļā, izskatot lietu par Valsts policijas faktiskās rīcības par pieteicēja personas datu apstrādi, pieteicēja personiskās brīvības un tiesību uz taisnīgu tiesu ierobežošanu, atzīšanu par prettiesisku un pienākuma uzlikšanu Valsts policijai atlīdzināt pieteicējam nodarītos materiālos zaudējumus un nemantisko kaitējumu kopā 6000,45 euro.

[7] Lietā noskaidrojams, vai ar Valsts policijas faktisko rīcību ir veikta prettiesiska pieteicēja personas datu apstrāde, pieteicēja personiskās brīvības un tiesību uz taisnīgu tiesu ierobežošana, kā arī izšķirams strīds par nemantiskā kaitējuma un zaudējumu atlīdzinājuma pieteicēja norādītajā apjomā pamatotību.

[8] No lietas materiāliem tiesa konstatē un secina turpmāko.

[8.1] Lietas materiālos atrodas Valsts policijas /amats/ /pers. C/ paskaidrojums (lietas 48.-49.lapa), no kura izriet, ka Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Rīgas Austrumu pārvaldē tika saņemts Senāta iesniegums par bijušā /amats/ /pers. A/ iespējamām prettiesiskām darbībām. Resoriskās pārbaudes laikā no Senāta tika saņemts iesniegumā papildinājums par to, ka /pers. A/ Senātam ir nosūtījis vēl vienu iesniegumu, kurā tiek šķietami izlemti procesuāli jautājumi un uzlikti pienākumi Senātam. Resoriskās pārbaudes ietvaros 2023.gada 8.septembrī telefoniski (tālr./numurs/) sazinoties ar /pers. A/, savstarpēji vienojās, ka pavēste netiks sūtīta, jo viņš tomēr varot ierasties sniegt paskaidrojumu klātienē. Valsts policijas pārstāvis ar pieteicēju vienojās, ka pieteicējs ieradīsies konkrētajā iecirknī 2023.gada 12.septembrī un pats pieteicējs izvēlējās ierašanās laiku plkst.11.00. Telefonsarunas laikā pieteicējs informēja Valsts policijas pārstāvi, ka no Olaines viņš braukšot uz Rīgu ar vilcienu. Pieteicējam tika izskaidrots, kā ar sabiedrisko transportu var no Rīgas centra nokļūt konkrētajā iecirknī. Pieteicējs neizvirzīja nekādas pretenzijas par to, ka viņam nav iespējams ierasties sniegt paskaidrojumu klātienē iecirknī. 2023.gada 12.septembrī pieteicējs ieradās Valsts policijas iecirknī norunātajā laikā. Viņam tika izskaidrota resoriskās pārbaudes būtība, tika uzdoti jautājumi, lai noskaidrotu notikušā apstākļus, ar kādu nolūku pieteicējs, uzdodoties par tiesnesi, sūta iesniegumus Senātam. Pieteicējs uzreiz norādīja, ka paskaidrojumu viņš vēlas rakstīt pašrocīgi, pēc kā pašrocīgi paskaidrojuma veidlapā sāka rakstīt informāciju pēc saviem ieskatiem un

nereaģēja uz Valsts policijas pārstāvja teikto, ka paskaidrojumā ir nepieciešams sniegt tikai tādu informāciju, kas ir saistīta ar konkrētās resoriskās pārbaudes materiālu. Tā kā pieteicējam nepatika, ka jautājumi par to, vai viņš pats ir parakstījis Senātam elektroniski parakstītos dokumentus, vai arī kādai citai personai ir bijusi pieeja viņa elektroniskajam parakstam, /pers. A/ rakstiski lūdza nomainīt citu amatpersonu, kuram viņš sniegtu paskaidrojumu. Tāpat pieteicējs aizbildinājās, ka viņam esot tiesvedība ar Valsts policiju, līdz ar ko viņš Valsts policijas darbiniekiem neesot tiesīgs sniegt informāciju par viņa tiesvedībā esošiem procesiem. Inspektore atbildēja, ka ar viņa iespējamo tiesvedību viņai nav pilnīgi nekāda sakara, neiebilda, ka ar /pers. A/ runās kāds cits no kolēģiem. Tāpat pieteicējam tika izskaidrots, ka arī citam inspektoram būs nepieciešams noskaidrot identisku informāciju no pieteicēja par faktiskajiem apstākļiem uzsāktās resoriskās pārbaudes ietvaros. Valsts policijas priekšniece nozīmēja /amats/ /pers. D/ turpmāku sarunu veikšanai ar /pers. A/. Kad /pers. D/ pieteicējam sāka uzdot līdzīga satura jautājumus, tad paskaidrojumā /pers. A/ rakstiski norādīja nomainīt arī /amats/ /pers. D/, pēc kā apgalvoja, ka vairāk viņš nekādus paskaidrojumus nevienam nesniegs, kā arī beigās uzrakstīja, ka viņš vēl joprojām strādājot par /amats/ /Nosaukums A/, neskatoties uz to, ka Senāts savā iesniegumā norādīja, ka viņš /amats/ statusu ir zaudējis kopš /datums/. Sarunas laikā ar /pers. A/ viņš ik pa laikam klusēja, aizdomājās, vai sāka atbildēt par savu tiesvedību, kas vispār nav saistīts ar doto materiālu, tāpēc radās aizdomas, ka viņam ir kādas veselības problēmas, līdz ar ko, lai izvērtētu, vai viņam nav radušās kādas pēkšņas veselības problēmas vai arī aizkavēta domāšana kādu medikamentu ietekmē, /amats/ /pers. D/ /pers. A/ pajautāja, vai viņam ar veselību viss ir kārtībā, vai arī viņš lieto kādus medikamentus. /pers. A/ noliedza jebkādas veselības problēmas un medikamentu lietošanu, bet apgalvoja, ka viņš dzerot pelašķu tēju. Tā kā viņš neizrādīja agresiju, neapdraudēja ne sevi, ne apkārtējos, kā arī orientējās laikā un telpā, līdz ar to pamata saukt neatliekamo medicīnisko palīdzību /pers. A/ nebija. Tā kā bija zināms no /pers. A/ teiktā, ka viņš no Olaines bija braucis ar vilcienu, inspektoram bija pienākums viņu aptaujāt par veselību, lai pārliecinātos, vai viņam nav radušās kādas pēkšņas veselības problēmas, lai viņš droši varētu viens doties atpakaļ uz mājām Olainē. Nekādas prettiesiskas darbības ar /pers. A/ personas datu (veselības datu) apstrādi no /amats/ /pers. C/ un /pers. D/ puses nav notikušas. Nekādu lūgumu rakstveidā fiksēt sarunas ar /pers. A/ saturu pats pieteicējs neizteica. Tieši pretēji, /pers. A/ jau sākotnēji teica, ka viņš paskaidrojumu sniegs rakstiski pašrocīgi, ko arī darīja. Par jebkādu citu sarunas, paskaidrojuma fiksēšanu nekādas runas nebija. Kā arī neatbilst patiesībai minētais, ka /amats/ /pers. C/ brīdinājusi, lai pieteicējs nerakstot nekādus procesuālus dokumentus. Sarunas beigās /pers. A/ lūdza izsniegt visa resoriskās pārbaudes materiāla kopijas, uz ko /amats/ /pers. D/ paskaidroja, ka resoriskās pārbaudes materiāli ir ierobežotas pieejamības informācija, ko var izsniegt tikai Informācijas atklātības likumā paredzētajā kārtībā un norādot mērķi, kādam nolūkam pieprasītā informācija ir nepieciešama. Pieteicējs atbildēja, ka visu sapratis, devās prom.

[8.2] Tāpat lietas materiālos atrodas Valsts policijas /amats/ /pers. D/ paskaidrojums (lietas 50.-51.lapa), no kura izriet, ka viņa klātbūtnē /amats/ /pers. C/ pieteicējam izskaidroja uzsāktās resoriskās pārbaudes būtību, veicot sarunu ar /pers. A/, tika uzdoti jautājumi par Senāta iesniegumā norādīto. Jau no paša sākuma /pers. A/ uzvedās un atbildēja dīvaini, paziņoja, ka paskaidrojumu viņš vēlas rakstīt pašrocīgi, sāka kaut ko rakstīt, neklausoties, ko konkrēti /amats/ /pers. C/ viņam lūdza paskaidrot. Kad /amats/ /pers. C/ uzdeva konkrētus jautājumus par pieteicēja sūtīto informāciju Senātam, /pers. A/ uzrakstīja paskaidrojumā un lūdza, lai nomaina /amats/ /pers. C/, jo viņš vēloties runāt ar citu amatpersonu. Sarunas laikā /pers. A/ uzvedība bija jocīga, jo ik pa laikam viņš klusēja, sēdēja aizdomājies, uz jautājumiem atbildēja ar aizkavēšanos. Lai pārliecinātos, ka /pers. A/ nav radušās kādas pēkšņas veselības problēmas, /amats/ /pers. D/ /pers. A/ pajautājis, vai viņam viss ir kārtībā. /pers. A/ noliedza veselības problēmas. Tad /amats/ pajautāja, vai pieteicējs lieto kādus medikamentus, jo nodomāja, ka varbūt viņam domāšanas aizture iespējams radusies dēļ kādu medikamentu lietošanas vai veselības problēmu dēļ. Pieteicējs paskaidroja, ka nekādus medikamentus viņš nelieto, bet ikdienā dzerot pelašķu tēju. /amats/ /pers. C/ aizgāja pie priekšnieces /pers. F/, kura nozīmēja /amats/ /pers. D/ veikt ar /pers. A/ pārrunas, pieņemt paskaidrojumu par minētās resoriskās pārbaudes materiālu Uz jautājumiem par Senāta iesniegumā minēto, /pers. A/ izvairījās atbildēt uz konkrētiem jautājumiem un paskaidrojumā norādīja, ka viņš nedrīkst atklāt vai dalīties ar viņa tiesvedībā esošo informāciju un uzrakstīja paskaidrojumā, lai nomaina arī /amats/ /pers. D/. /pers. A/ tika paskaidrots, ka nav jēgas mainīt amatpersonas, ja viņš nesniedz atbildes uz konkrētiem jautājumiem. Paskaidrojuma beigās /pers. A/ norādīja, ka viņš vēl joprojām strādā par /amats/. Uz jautājumu, kādā tiesā viņš strādā, /pers. A/ paskaidroja, ka prakses vietas viņam mainoties. Pēc tam /pers. A/ lūdza viņam izsniegt dotā resoriskās pārbaudes materiāla kopijas, uz ko viņam tika paskaidrots, ka resoriskās pārbaudes materiāli tiek izsniegti tikai Informācijas atklātības likumā noteiktajā kārtībā, norādot konkrētu mērķi, kādam nolūkam tā tiks izmantota.

[8.3] Vērtējot Valsts policijas sniegtos paskaidrojumus rakstveidā un tiesas sēdē, secināms, ka tie sasaucas ar /amats/ paskaidroto.

Vienlaicīgi tiesa konstatē būtiskas pretrunas pieteicēja paskaidrojumos, piemēram, ir jautājumi, uz kuriem pieteicējs sniedz skaidras atbildes, savukārt ir jautājumi, uz kuriem pieteicējs nevēlas atbildēt, vai tiesa ir vērsusi pieteicēja uzmanību uz pretrunām, tāpēc pieteicējs atbild, ka neatceras, piemēram, apstākļus par to, kā notika saruna ar Valsts policijas darbinieku par nepieciešamību sniegt paskaidrojumus, ierasties iecirknī, jautājumus par pieteicēja veselības stāvokli. Pieteicējs vairākkārt norādījis, ka ar viņu sazinājās telefoniski, ka izsauca ar pavēsti, lietas materiālos atrodas arī izziņa par nepieciešamību ierasties iecirknī (lietas 59.lapa). Tāpat ir pretrunas apstākļos par to, vai pieteicējs izrādīja interesi par sarunas ieraksta, protokola veidošanu iecirknī, jo viss liecina, ka pieteicējs pats vēlējies atbildes uz jautājumiem sniegt rakstveidā. Pieteicējs arī neatcerējās precīzus jautājumus, kurus Valsts policijas inspektors uzdevis viņam par pieteicēja veselību, pašsajūtu, kā arī paskaidroja, ka nezina, vai viņam, esot iecirknī, bijušas veselības problēmas, it kā nav bijušas. Pieteicēja sniegtās atbildes tiesas ieskatā ir izvairīgas, nekonkrētas, bet vienlaicīgi tiek izteikti apgalvojumi par nepamatotu pieteicēja sensitīvo datu ieguvi un apstrādi no Valsts policijas puses.

[8.4] Tiesai nav iespējas pārliecināties par pieteicēja un Valsts policijas darbinieka telefonsarunas saturu jautājumā par nokļūšanu iecirknī paskaidrojumu sniegšanai, kā arī par vienošanos par laiku. Tā kā lietā ir iesniegta Valsts policijas izziņa par nepieciešamību ierasties iecirknī paskaidrojumu sniegšanai (lietas 59.lapa) un lietā nav strīda, ka pieteicējs iecirknī uz paskaidrojumu sniegšanu ir ieradies, nav strīda, ka pieteicējs šo paziņojumu ir saņēmis un reaģējis atbilstoši norādītajam. Vienlaicīgi, pretēji pieteicēja norādītajam, konkrētais paziņojums nav nosaukts par pavēsti, kā arī nesatur informāciju par sekām, kas varētu iestāties, ja pieteicējs uz paskaidrojumu sniegšanu neierasos. Dokuments satur norādi, ka ierašanās ir obligāta, kā arī atrunu, ja ierasties nav iespējams, pieteicējam ir jāsazinās ar Valsts policiju, zvanot uz paziņojumā norādīto tālruņa numuru.

Kaut arī pieteicējs uzskata, ka Valsts policija veikusi viņa personiskās brīvības ierobežošanu, tiesa to nekonstatē. Atbilstoši likuma „Par policiju" 12.panta 3.punktam policijas darbiniekam, pildot viņam uzliktos pienākumus atbilstoši dienesta kompetencei, ir tiesības veikt personu aptauju, pieņemt paskaidrojumus, kā arī izsaukt uz policijas iestādi jebkuru personu sakarā ar lietām un materiāliem, kuru izskatīšana ir policijas kompetencē, bet, ja šīs personas bez attaisnojoša iemesla neierodas pēc izsaukuma, likumā noteiktajā kārtībā veikt to piespiedu atvešanu. No minētā secināms, ka Valsts policijas inspektoram bija tiesības sazināties ar pieteicēju un izsaukt viņu uz iecirkni kā arī pieņemt paskaidrojumus resoriskās pārbaudes ietvaros, savukārt pieteicējam bija pienākums ierasties un paskaidrojumu sniegt. Apstāklis, ka pieteicēja privātais laiks ceļā uz iecirkni un dēļ paskaidrojumu sniegšanas policijā tika ierobežos, nerada pieteicējam pamatu kaitējuma atlīdzināšanas prasījumam, jo pieteicējs izpildīja savu pienākumu.

[8.5] Vērtējot pieteicēja uzvedību tiesas sēdē, norādāms, ka arī tiesas sēdes laikā pieteicējs runāja ar aizturi un nesteidzās atbildēt, piemēram, uz tiesas uzdotajiem jautājumiem, kamēr tika uzrunāts kā pieteicējs vai procesa dalībnieks, /pers. A/ atbildēja uz tiesas jautājumiem tikai tad, ja tika uzrunāts vārdā, piemēram, „/uzvārds/ kungs". Minētais liecina par pieteicēja nekorekto attieksmi pret tiesu, kā arī Valsts policijas pārstāvi, ignorējot uzdotos jautājumus. Vērtējot pieteicēja runas stilu un atbilžu sniegšanu ar aizturi, tiesai nerodas šaubas par to, ka Valsts policijas pārstāvim iecirknī resoriskās pārbaudes laikā varēja rasties jautājumi par iespējamām pieteicēja veselības problēmām. Savukārt tiesas sēdes laikā tiesa pārliecinājās, ka šāds runas stils un atbildēšana uz jautājumiem ir pieteicēja attieksmes jautājums, jo pieteicējs sevi asociē ar tiesu, tiesnesi, savus sagatavotos un izskatāmajā lietā

iesniegtos dokumentus uzdod par tiesas un tiesneša gatavotiem dokumentiem, nevis ar procesa dalībnieku, kāds ir pieteicēja statuss izskatāmajā lietā.

[8.6] Vērtējot, vai ir notikusi prettiesiska, nepamatota pieteicēja sensitīvo datu (veselības datu) apstrāde, tiesa izskatāmajā lietā to nekonstatē, pamatojoties uz turpmāko.

Lietā nav strīda par to, kas ir personas veselības dati, proti, ka veselības dati ietver informāciju par personas veselības stāvokli un tai piemērotām medicīniskām procedūrām, tas ir, ārstēšanu. Šādu informāciju var reģistrēt papīra formātā vai digitāli – failos un datubāzēs, bet tāpat arī, piemēram, uz radiodiagnostikā izmantojamās filmas vai fotoplēves, kā arī pirkstu nospiedumu, šūnu paraugu un DNS profilu reģistros. Šūnu paraugi un DNS profili ietver īpaši sensitīvu un unikālu informāciju par personas veselību un ģenētiku. Visi šie dati sniedz medicīnisku informāciju par personu un ļauj to identificēt.

Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulā (ES) 2016/679 (2016.gada 27.aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) un Fizisko personu datu apstrādes likumā noteikto personas datu apstrāde būtu jāveido tā, lai tā kalpotu cilvēkam. Tiesības uz personas datu aizsardzību nav absolūta prerogatīva; tās ir jāņem vērā saistībā ar to funkciju sabiedrībā un jālīdzsvaro ar citām pamattiesībām saskaņā ar proporcionalitātes principu (sk. Vispārīgās datu aizsardzības regulas preambulas 4.punktu). Atbilstoši Vispārīgās datu aizsardzības regulas 6.panta 1.punta d) apakšpunktam, datu apstrāde ir likumīga tikai tādā apmērā un tikai tad, ja ir piemērojams vismaz viens no turpmāk minētajiem pamatojumiem: apstrāde ir vajadzīga, lai aizsargātu datu subjekta vai citas fiziskas personas vitālas intereses (tostarp fizisko veselību vai dzīvību). Turklāt datu pārzinis ir atbildīgs par to, lai nodrošinātu personas datu godprātīgu un likumīgu apstrādi.

Kaut arī pieteicējs uzskata, ka Valsts policijas inspektori ir ieguvuši viņa sensitīvos (veselības) datus un veikuši to apstrādi, no lietas materiāliem nav saprotams, konkrēti kādu informāciju par pieteicēja veselības stāvokli Valsts policija ieguva, kādu datu apstrādi Valsts policija veica, jo pats pieteicējs šo informāciju tiesai nespēja sniegt, nostādot, ka neatceras uzdotos jautājumus un sniegtās atbildes. Valsts policija konsekventi paskaidro, ka pieteicējam tika uzdoti jautājumi par veselības stāvokli, pašsajūtu, jo pieteicēja uzvedība radīja aizdomas par iespējamām ar veselību saistītām problēmām. Savukārt no pieteicēja Valsts policijas /amats/ sniegtās atbildes, noliedzot jebkādas veselības problēmas un medikamentu lietošanu, ka pieteicējs dzerot pelašķu tēju, var konstatēt, ka atbilde nesatur sensitīvu informāciju vai veselības datus, pēc kuriem kāda konkrēta persona varētu tikt identificēta, tāpēc nav uzskatāmi par veselības datiem, to veiktu apstrādi. Kā to pamatoti rakstveida paskaidrojumos norāda Valsts policija, par veselības datiem uzskatāma informācija, piemēram, medicīnisko analīžu rezultāti, ziņas par asins grupu, par noteiktajām diagnozēm un ārstēšanu, par lietotiem medikamentiem proti, medicīniska rakstura dati. Vienlaicīgi vērtējot Valsts policijas /amats/ rīcību, uzdodot pieteicējam konkrēta satura jautājumus par viņa pašsajūtu un lietotajiem medikamentiem, tiesa atzīst par pamatotu Valsts policijas paskaidroto, ka Valsts policijas amatpersonu uzdoti jautājumi par pieteicēja veselības stāvokli nolūkā saprast, vai nepastāv pamats Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta izsaukšanai, iegūto informāciju (atbildes) tālāk nefiksējot un neuzglabājot, nav uzskatāma par personas sensitīvo datu apstrādi.

[9] Pieteicējs uzturēja prasījumu, ka viņam liegtas tiesības uz informācijas atklātību un tiesības uz taisnīgu tiesu, jo liegta iespēja iepazīties ar resoriskās pārbaudes materiāliem, kā dēļ radīts aizskārums.

Vērtējot minēto, tiesa nekonstatē, ka Valsts policijā būtu saņemts pieteicēja rakstveida iesniegums, kurā lūgts viņam izsniegt resoriskās pārbaudes materiālu kopijas. Tiesai šādi pierādījumi iesniegti nav arī no pieteicēja puses.

Neviens no procesa dalībniekiem neapstrīd to, ka resoriskās pārbaudes materiāli ir ierobežotas pieejamības informācija, ka šādas informācijas izsniegšana notiek atbilstoši Informācijas atklātības likuma prasībām.

Tā kā lietā nav pierādījumu, ka pieteicējs būtu vērsies Valsts policijā ar rakstveida lūgumu konkrēta satura informācijas izsniegšanai, tiesai nav apstākļu, ko izskatāmajā lietā vērtēt. Tiesa neapšauba, ka Valsts policijas inspektori sniedza pieteicējam mutvārdu skaidrojumu rīcībai, ja pieteicējs vēlas iegūt ierobežotas pieejamības informāciju, dokumentu kopijas. Savukārt pieteicēja rīcību, sagatavojot informācijas pieprasījumu vai to nedarot, Valsts policija nevar ietekmēt. Līdz ar to tiesa nekonstatē, ka pieteicējam būtu atteikts izsniegt viņa pieprasīto ierobežotas pieejamības informāciju, jo nav konstatējams, ka pieteicējs būtu vērsies Valsts policijā ar rakstveida informācijas pieprasījumu.

Tā kā pieteicējs nav realizējis savas tiesības lūgt izsniegt viņam resoriskās pārbaudes materiālus, tiesa nekonstatē, ka pieteicējam saistībā ar informācijas neizsniegšanu būtu ierobežotas tiesības uz taisnīgu tiesu.

[10] Vērtējot lietas materiālus, tiesa konstatē, ka tajos atrodas virkne dokumentu, kas neattiecas uz izskatāmo lietu, jo lieta ir ierosināta tikai par Valsts policijas faktisko rīcību. Tāpēc tiesa dokumentus, kas attiecas uz pieteicēja pieteikumu daļā par Iekšlietu ministrijas un Augstākās tiesas faktisko rīcību (pieteikumu šajā daļā atteikts pieņemt), izskatāmās lietas ietvaros nevērtē. Tāpat pieteicējs izskatāmajā lietā iesniedzis tādus pierādījumus, kas nav attiecināmi uz izskatāmo lietu, bet gan uz administratīvo lietu Nr.A420181722, piemēram, nolēmumi, sarakste, atteikums ierosināt kasācijas tiesvedību (lietas 15.-20.lapa, 24.lapa), tāpēc šie pieteicēja iesniegtie pierādījumi netiek vērtēti.

[11] Ikviens ir tiesīgs prasīt atbilstīgu atlīdzinājumu par mantiskajiem zaudējumiem vai nemantisko kaitējumu, kas viņam nodarīts ar administratīvo aktu vai iestādes faktisko rīcību. Tiesības administratīvā procesa kārtībā prasīt atlīdzinājumu attiecināmas arī uz gadījumiem, kad zaudējumi vai kaitējums nodarīts ar iestādes vai izpildiestādes (izņemot gadījumu, kad izpildiestāde ir tiesu izpildītājs) nepamatotu rīcību administratīvā procesa izpildes stadijā.

No minētā izriet, ka prasījums par atlīdzinājumu ir saistāms ar prasījumu par attiecīgo administratīvo aktu vai faktisko rīcību, proti, zaudējumu atlīdzinājuma prasījums nav patstāvīgs prasījums. Tiesa vērš pieteicēja uzmanību, ka Senāta judikatūras atziņās norādīts, ka prasījums par atlīdzinājumu nav pastāvīgs prasījums. Persona administratīvajā tiesā var prasīt nevis vienkārši atlīdzinājumu kā tādu neatkarīgi no kaitējuma avota, bet tikai atlīdzinājumu par kaitējumu, kas nodarīts ar administratīvo aktu vai faktisko rīcību (sk., piemēram, Senāta 2007.gada 2.marta spriedumu lietā Nr.SKA-246/2007).

Ikviens ir tiesīgs prasīt atbilstīgu atlīdzinājumu par mantiskajiem zaudējumiem vai nemantisko kaitējumu, kas viņam nodarīts ar administratīvo aktu vai iestādes faktisko rīcību. Tāpēc atlīdzinājuma prasījums ir nesaraujami saistīts ar pamatprasījumu lietā. Līdz ar to tiesa, nekonstatējot iestādes prettiesisku rīcību, atzīst, ka pieteicēja prasījums par personiskā kaitējuma un mantisko zaudējumu atlīdzināšanu ir noraidāms.

Ņemot vērā, ka tiesa nav konstatējusi Valsts policijas faktiskās rīcības prettiesiskumu, nav pamata izskatīt pieteicēja prasījumu par nemantiskā kaitējuma atlīdzināšanu 5500 euro apmērā un zaudējumu atlīdzinājumu 500,45 euro apmērā, kopā: 6000,45 euro.

[12] Senāta praksē jau ilgstoši ir nostiprinājusies atziņa, ka tiesas pienākums argumentēt spriedumu nav saprotams kā prasība detalizēti atbildēt uz jebkuru argumentu. Tiesnešiem ir jāuzklausa argumenti, bet viņiem nav pienākums detalizēti atrunāt jebkuru iesniegumu vai skaidri atbildēt uz jebkuru paskaidrojumu. Tiesai ir atļauts izvērtēt argumentus, kurus tā uzskata par nozīmīgiem no tiesību viedokļa (Senāta 2017.gada 21.marta sprieduma lietā Nr.SKA-583/2017 (A420307713) 12.punkts).

Tādējādi tiesa šajā spriedumā neatrunā visus pieteicēja norādītos argumentus, kā vien tos, kam ir būtiska nozīme izskatāmajā lietā.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu un 289.-291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

noraidīt /pers. A/ pieteikumu daļā par Valsts policijas faktiskās rīcības par pieteicēja personas datu apstrādi, pieteicēja personiskās brīvības un tiesību uz taisnīgu tiesu ierobežošanu, atzīšanu par prettiesisku un pienākuma uzlikšanu Valsts policijai atlīdzināt pieteicējam nodarītos materiālos zaudējumus un nemantisko kaitējumu 6000,45 euro.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no sprieduma pasludināšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese D.Grabovska